

CCOO AL DIA

BUTLLETÍ DEL SECTOR GENERALITAT PER DELEGATS/DES I AFILIATS/DES

19.04.2016

B2/2016

LA DISCAPACITAT LEGALMENT RECONEGUDA I EL SEU TRACTAMENT NORMATIU: AVANTATGES I REFORMES RECENTS (I)

Habitualment, quan a l'àmbit del personal que presta els seus serveis a l'Administració de la Generalitat de Catalunya es refereix, parlar de discapacitat ens remet, mentalment, de manera gairebé automàtica, a un conjunt de preceptes que regulen els permisos, les reduccions de jornada o la flexibilitat horària de què disposa el/la treballador/a afectat/da per discapacitat pròpia o d'un familiar.

Així doncs, som coneixedors, folgadoament, de l'opció de reducció de jornada d'un terç o de la meitat, que comporta el dret a percebre el 80% o el 60% de les retribucions, respectivament. prevista a l'article 26, lletra c) de la Llei 8/2006, de 5 de juliol, de mesures de conciliació de la vida personal, familiar i laboral del personal al servei de les administracions públiques de Catalunya, en el supòsit de tenir a càrrec un familiar, fins al segon grau de consanguinitat o afinitat, amb una incapacitat o disminució reconeguda igual o superior al 65%; o a la lletra b) de l'article esmentat, quan es tracta de tenir la guarda legal d'un discapacitat (és a dir, exercir la tutela o la curatela sobre aquest, segons el que disposi la sentència judicial d'incapacitació) que no fa cap activitat retribuïda. Permisos que, d'altra banda, es contempen també a l'EBEP, a l'article 48.h), si bé sense límit ni imposició d'un percentatge concret de reducció de jornada, i deixant marge perquè cada Administració fixi "les disminucions de les retribucions que corresponguin".

Talment, el Decret 56/2012, de 29 de maig, sobre jornada i horaris del personal funcionari al servei de l'Administració de la Generalitat, a l'article 9, estableix una flexibilitat horària d'una hora en la part obligatòria de permanència a l'horari ordinari dels funcionaris o laborals sense règim de jornada i horari pactat, quan el/la treballador/a és una persona discapacitada legalment, o de 30 minuts, en les mateixes condicions, quan té al seu càrrec un familiar fins al primer grau de consanguinitat o d'afinitat, amb una discapacitat legalment reconeguda. Si es tracta de fills/es amb discapacitat, la Llei 8/2006, a l'article 16, concedeix 2 hores de flexibilitat horària diària, i la possibilitat d'absentar-se del lloc de treball per assistir a reunions o visites en centres educatius especials o sanitaris.

En canvi, una opció més desconeguda (i, en conseqüència, d'ús més infreqüent) és la que contempla l'art 25 de la Llei de conciliació: la reducció de jornada per discapacitat legalment reconeguda, en el supòsit de tractaments sanitaris/assistencials en centres públics o privats, pel temps que la persona hi ha de dedicar, i amb la percepció de les retribucions íntegres.

Però, com bé comentava a l'inici de l'article, els drets socials inherents a la condició de discapacitat, materialitzats o factibles d'acord amb allò exposat, no són els únics avantatges o ajuts de què poden gaudir les persones afectades per patir la disminució de les seves condicions físiques, psíquiques o sensorials en la seva pell o en la de familiars seus. El propòsit d'aquest article, doncs, és conèixer millor quin és el tractament normatiu de la discapacitat fora de l'àmbit laboral o professional, en altres esferes de la vida

INFORMA

personal, familiar i social en què també és possible obtenir uns beneficis, sol·licitar uns determinats drets o fer ús de les facultats que atorga la llei per vèncer un obstacle o una dificultat. Amb més raó si comprovem que, de les estadístiques que per a l'any 2014 ens proporciona l'IDESCAT, del total de la població de Catalunya, 7.518.903 persones, 537.998 eren persones a les quals s'havia reconegut una discapacitat; el percentatge, per tant, és del 7,15 % sobre la població total, o, dit d'una altra manera, més de 7 de cada 100 catalans/es pateixen una discapacitat.

Per això, és necessari, en primer lloc, determinar què s'entén per discapacitat als efectes previstos a la normativa. La definició de persona amb discapacitat legalment reconeguda, extrapolable a qualsevol referència normativa on aparegui aquesta expressió, es troba fora de la legislació en matèria de personal, al Reial decret legislatiu 1/2013, de 29 de novembre, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei general dels drets de les persones amb discapacitat i de la seva inclusió social. Concretament, l'article 4 estableix qui s'ha de considerar com a discapacitat a tots els efectes:

1. Les persones a les que s'ha reconegut un grau de discapacitat del 33%, com a mínim.
2. Les persones que perceben una pensió per Incapacitat Permanent, ja sigui total o absoluta, o la Gran Invalidesa (reconeixement que correspon a l'Institut Nacional de la Seguretat Social).
3. Les persones que perceben una pensió de classes passives per Incapacitat Permanent per al servei o inutilitat (p. ex., pensionistes d'IP en el règim de MUFACE).

La diferència entre el grup 1 i el 2 és que en el 2n grup de persones la incapacitat es refereix a la pèrdua de facultats, parcial o total, exclusivament per a treballar; si bé, el Rdl 1/2013 s'encarrega d'assimilar automàticament la condició de pensionista per IP a la de discapacitat; a més, l'organisme competent per a la declaració d'IP és l'Institut Nacional de la Seguretat Social, mentre que el reconeixement de grau és una competència, a Catalunya, del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, mitjançant la Direcció General de Protecció Social (Subdirecció General d'Atenció i Promoció de l'Autonomia Personal). D'altra banda, les valoracions mèdiques les efectua l'equip de valoració i orientació (EVO) del Centre d'Atenció de Discapacitats de la Generalitat.

Per sol·licitar el reconeixement de la discapacitat cal presentar la sol·licitud, en model oficial, juntament amb la documentació requerida (fotocòpia del DNI i informes mèdics i/o psicològics; fotocòpia de la resolució de l'INSS, o bé resolució del MEC o del Ministeri de Defensa, reconeixent la condició de pensionista dels grups 2 i 3 anteriors, respectivament), a l'OAC del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, o a les oficines de districte del Departament, o, si es disposa de certificat digital, a <http://www.gencat.cat/ovt>. Les gestions són gratuïtes i la data d'efecte del reconeixement de grau és la de la registre de la sol·licitud, no pas la de la resolució. El certificat pot tenir una durada temporal o vàlida indefinida.

Obtinguda la resolució de reconeixement de grau, es pot demanar la TARGETA ACREDITATIVA DE LA DISCAPACITAT, document personal i intransferible que, per si mateix, acredita la discapacitat reconeguda a la persona titular (basta, a priori, amb la presentació de la targeta i del DNI), si bé les administracions o organismes públics poden sol·licitar la presentació de la resolució de reconeixement de grau de la discapacitat. L'òrgan competent per a la tramitació de les sol·licituds presentades i expedició de les targetes és la Subdirecció General d'Atenció a les Persones i de Promoció de l'Autonomia Personal.

AVANTATGES FISCALS

IMPOST DE LA RENDA DE LES PERSONES FÍSQUES (IRPF)

D'acord amb la Llei de l'IRPF, són persones amb discapacitat els contribuents que acreditin un grau de discapacitat del 33%, mínim, així com els pensionistes d'incapacitat permanent, total o absoluta, o de gran invalidesa, i els pensionistes de classes passives amb una pensió de jubilació per IP per al servei o inutilitat. Per tant, aquesta norma reproduïx els grups de persones que el Rdl 1/2013 considera com a persones amb discapacitat. A més, a efectes fiscals, també ho seran aquelles persones incapacitades mitjançant sentència judicial (es considera que tenen un grau igual o superior al 65%).

INFORMA

Mínims per discapacitat (art. 60 LIRPF): integra¹ el mínim personal i familiar, que és la part de la base liquidable² del contribuïent que no se sotmet a tributació.

El mínim personal i familiar s'aplica un cop s'ha multiplicat la Base Imposable General pel tipus de gravamen estatal, restant-lo del resultat obtingut, i proporcionant la Quota Íntegra General estatal.

TITULAR	GRAU DISCAPACITAT	CONTRIBUENT	ASCENDENTS O DESCENDENTS
	INFERIOR AL 65%	3000 € ANUALS	3000 € ANUALS PER CADA ASCENDENT O DESCENDENT
	IGUAL O SUPERIOR AL 65%	9000 € ANUALS	9000 € ANUALS PER CADA ASCENDENT O DESCENDENT
	IGUAL O SUPERIOR AL 65% (O ACREDITAR AJUDA DE 3A PERSONA O MOBILITAT REDUÏDA)	3000 € ANUALS (DESPESES D'ASSISTÈNCIA)	3000 € ANUALS (DESPESES D'ASSISTÈNCIA)

Els ascendents i els descendents que donen dret a aplicar els mínims de la taula han de conviure amb el contribuïent i no tenir rendes anuals superiors a 8.000 euros, excloses les rendes exemptes.

En particular, queden assimilats els ascendents que depenguin del contribuïent i els interns en centres especialitzats; així com els descendents que són objecte de tutela o acolliment.

Normes d'aplicació comuna:

- Si dos o més contribuïents tenen dret a l'aplicació de qualsevol dels mínims previstos a la taula, l'import es dividirà entre ells en parts iguals, però si hi ha diferent grau de parentiu amb el contribuïent, l'aplicació del mínim correspondrà als de grau més proper (i, si no tenen rendes anuals superiors als 8000 euros, excloses les exemptes, als del següent grau).
- No procedeix l'aplicació dels mínims quan els ascendents o descendents que generin el dret presentin declaració d'IRPF per rendes superiors a 1800 euros.
- La determinació de les circumstàncies personals i familiars es fa en atenció a la data de meritació de l'impost (regla general: 31 de desembre).

¹ Juntament amb el mínim del contribuïent, el mínim per descendents i el mínim per ascendents.

² Per arribar a la Base Liquidable de l'impost, prèviament cal determinar les rendes del contribuïent: Rendiments del treball + Rendiments del capital mobiliari + Rendiments del capital immobiliari + Rendiments per activitats econòmiques + Guanys i pèrdues patrimonials. La suma de tots aquests factors és la Base Imposable de l'impost, que es divideix en Base Imposable General i Base Imposable de l'estalvi (en aquesta última s'integren els rendiments del capital mobiliari, per regla general, i els guanys i les pèrdues patrimonials, si es produeixen per transmissions de patrimoni; a la BI General s'imputen les altres rendes). Tant un com altre tipus de Base Imposable poden ser objecte de reduccions fiscals que disminueixen el seu import: dels resultats respectius en sortiran la Base Liquidable General i la Base Liquidable de l'estalvi.

INFORMA

Deducció per família nombrosa o persona amb discapacitat a càrrec (art. 81 bis LIRPF): Va entrar en vigor a partir de l'1 de gener de 2015. S'aplica sobre la Quota Diferencial³, com la deducció per maternitat. Hi tenen dret els contribuents que facin una activitat per compte propi o aliè, donats d'alta a qualsevol règim de la Seguretat Social o a una mutualitat:

- Per cada descendent/ascendent amb discapacitat, que genera dret a mínim per descendents/ascendents, li corresponen 1200 € anuals.
- Per ser un ascendent o germà orfe de pare i de mare, que formi part d'una família nombrosa, o per ser un ascendent separat legalment o divorciat, amb dos fills sense dret a percebre pensió alimentària, fins a 1200 € anuals.
- Si la família nombrosa és de categoria especial, les deduccions augmenten un 100% (es dupliquen).
- Si 2 o més contribuents tenen dret a aplicar-se la deducció, l'import es pot distribuir a parts iguals; no obstant això, és possible la cessió del dret entre els contribuents afectats en relació amb un mateix ascendent/descendent o una mateixa família nombrosa.
- Les deduccions estan limitades per les cotitzacions i quotes abonades a la Seguretat Social i Mutualitats en l'exercici respectiu.
- Es pot sol·licitar la bestreta del pagament amb el Model 143 (evidentment, en aquest cas ja no es detrauran a la Declaració de la Renda).

Patrimonis protegits de persones amb discapacitat: Les aportacions fetes a aquests patrimonis per familiars fins al tercer grau, pel cònjuge o pels que exerceixin la tutela, donen dret a reducció de la Base Imposable de l'IRPF de l'aportant, amb un límit de 10.000 € anuals. El límit de totes les aportacions a favor d'una mateixa persona discapacitada és de 24.250 € anuals. La persona discapacitada no es pot aplicar la reducció, si en fa aportacions; la venda, donació, etc., de qualsevol bé o dret aportat al patrimoni protegit en el període que es fa l'aportació o en els 4 següents comporta la revocació del benefici fiscal, i l'obligació correlativa de presentar una declaració complementària amb els interessos de demora corresponents.

Plans de pensions de persones amb discapacitat (grau del 65% en cas de discapacitat física o sensorial; del 33% en el cas de psíquica): Les aportacions que es facin a favor d'aquestes persones per altres que tenen una relació de parentiu (el cònjuge o els familiars per consanguinitat fins al tercer grau) o tutela tindran un límit a reduir de 10.000 € anuals; les que facin les mateixes persones discapacitades, podran reduir-se en la Base Imposable, amb el límit de 24.250 € anuals. En qualsevol cas, el conjunt de les reduccions per totes les persones que facin aportacions a favor d'una mateixa persona no pot superar els 24.250 € anuals (malgrat que, això sí, les reduccions no efectuades per insuficiència de Base Imposable en un exercici, es poden aplicar als 5 exercicis següents).

Els rendiments per aportacions a plans de pensions i a patrimonis protegits es consideren rendiments del treball, i resten exempts (no tributen), amb el límit de 3 vegades l'IPREM. Aquest límit, a partir de la reforma fiscal de finals de 2014, s'aplica independent respecte d'unes i altres aportacions. Per als casos en què el/la treballador/a compatibilitzi el seu lloc de treball a l'Administració de la Generalitat amb una feina com a autònom/a:

1. Exempció de tributació com a rendiments del treball de les quotes satisfetes a asseguradores per a la cobertura de malalties del/de la mateix/a treballador/a (o del seu cònjuge o descendents), amb el límit de 1500 € anuals per cada persona coberta amb discapacitat (500 € si no són discapacitats). Mesura que ha incorporat la Llei 48/2015, de 30 d'octubre, de Pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2016.

³ Sobre la Base Liquidable General de l'Impost s'aplica el tipus de gravamen general estatal i es descompta el mínim personal i familiar multiplicat també el tipus de gravamen esmentat. El resultat és la Quota íntegra general estatal. D'altra banda, a la Base Liquidable de l'Estalvi se li aplica el tipus impositiu d'estalvi estatal, i al resultat se li resta la part del mínim personal i familiar no aplicat a la BLG pel tipus impositiu d'estalvi estatal. Se'n deriva, així, la Quota íntegra de l'estalvi estatal. La suma dels 2 imports és la Quota íntegra Estatal. La pràctica de deduccions com despeses en l'adquisició d'habitatge habitual o donatius determinats sobre la Quota íntegra Estatal determina la Quota Líquida Estatal. Si sumem la Quota Líquida Autònoma, tenim la Quota Líquida Total. Un cop aplicades les deduccions per doble imposició internacional, les compensacions fiscals, etc., tenim la Quota Diferencial.

INFORMA

2. Exempció de tributació com a rendiments d'activitats econòmiques de les primes d'assegurança per malaltia, que aboni el contribuent per la seva pròpia cobertura, la del cònjuge i la dels fills menors de 25 anys que hi convisquin. Els límits són els de l'apartat anterior, i la mesura també s'ha afegit a la LIRPF per mitjà de la Llei 48/2015.

En el proper butlletí tractarem els avantatges que en matèria fiscal, a més de l'IRPF, tenen les persones amb un grau de discapacitat reconegut, així com en altres esferes: educació, transport, mobilitat, habitatge, etc.

EXEMPLE PRÀCTIC

Cecília, de 45 anys, té 2 fills, 1 convivent, i el seu pare, de 80 anys, també a casa, i amb una discapacitat del 70%. El total de rendes obtingudes (netes) a l'any 2015 és de 32000 €, dels quals 5000 € procedeixen de l'estalvi. Paga per afiliació al Partit Zapatista 200 € anuals. El seu salari brut és de 25000 € anuals. Quant ha de pagar a la Declaració de la Renda 2016?

1. Calculem, en primer lloc, el Mínim personal i familiar:
 - a) Mínim del contribuent: 5500 €
 - b) Mínim per descendents: 2400 € (pel fill que hi conviu)
 - c) Mínim per ascendents: 2550 € (1 ascendent major de 75 anys: 1150 + 1400)
 - d) Mínim per discapacitats: 12000 € (9000 € per ascendent convivent amb grau de discapacitat igual o superior al 65 % + 3000 en concepte de despeses d'assistència).
 - e) Mínim personal i familiar: $a + b + c + d = 22450$ €
2. Tot seguit, apliquem, a la Base Liquidable General, els tipus determinats a la LIRPF en una escala:

La Base Liquidable General és de 27000 € (32000 € - 5000 €).
Fins a 20200 € de Base, corresponen 2112,75 €.
A la diferència, 6800 € (27000 - 20200), se li aplica el 15%, amb el resultat de 1020 €.
El total és de 3132,75 € (2112,75 + 1020).
3. Sobre el Mínim personal i familiar s'efectuen les mateixes operacions que en relació amb la Base Liquidable General.

Fins a 20200 € de Mínim, corresponen 2112,75 €.
A la diferència, 2250 €, se li aplica també el 15%, amb un resultat de 337,50 €.
La suma ens dona 2450,25 €.
4. Restem les quantitats resultants de 2 i 3, per tal de determinar la Quota Íntegra General Estatal. Aquesta és de 682,50 €.
5. Calculem la Quota Íntegra Estatal derivada de l'estalvi, sobre una taula semblant a la de la Base Liquidable General.

Agafem la Base Liquidable de l'Estalvi, 5000 €. Com que és menor de 6000 €, es multiplica per 9,5 €. El resultat és de 475 €.
6. La Quota Íntegra Estatal és la suma de 4 i 5.
En el nostre cas, la QIE és de: $682,50 + 475 = 1152,50$ €.

INFORMA

7. A continuació, hem de calcular la Quota Líquida Estatal, que és la QIE – 50% de la suma de determinades deduccions.
L'única deducció aplicable és per les quotes pagades al Partit Zapatista.
El límit és del 20% de 200. Són 40 €, dels quals només ens podem deduir el 50%, 20 €.
Així doncs, la QLE = 1157,50 – 20 = 1137,50 €.
8. Per determinar la Quota Líquida Total, hem de sumar la QLE i la Quota Líquida Autònoma.
Suposem que la QLA és de 1200 €, una mica superior a l'estatal, atès que els tipus de gravamen són també una mica superiors.
La Quota Líquida Total és de 2337,50 €.
9. Per calcular la Quota Diferencial, és necessari deduir les retencions per IRPF i de l'estalvi, entre altres.
Si el salari brut és de 25000 € i les cotitzacions a la Seguretat Social són de 1587,50 €, primer hem de restar aquestes del sou: 25000 – 1587,50 = 23412,50 €.
En el Reglament que desenvolupa la LIRPF es determinen els Mínims aplicables a la Base per a la retenció en la nòmina. Aquests coincideixen amb el Mínim personal i familiar: 22500 €.
Fins a 20200 €, corresponen 4225,60 €. Per la resta, 23412,50 – 20200, 3121,50 €, s'aplica un 30%. El resultat és de 963,75 €. Sumem les 2 quantitats i ens dona 5189,25 €.
Als Mínims se'ls apliquen els mateixos criteris. Fins 20.200 €, corresponen 4225,50 €. La diferència, 22500 – 20200, 2300 €, és objecte d'un 30%. El resultat és de 690 €. Sumades ambdues xifres, tenim 4915,50 €.
Restem els 2 imports, 5189,25 – 4915,50, i resulta 273,75 €.
Aquesta quantia es divideix pel salari brut, i es multiplica per 100, arrodonint el resultat a 2 decimals.
 $273,15/25000 = 0,01095 = 1,09\%$
Les retencions per l'IRPF han de ser de salari brut multiplicat pel percentatge anterior: 25000 x 1,09% = 272,50 €.
D'altra banda, les retencions de l'estalvi són del 20%. 20% de 5000 = 1000 €.
Per tant, el total de les Retencions ja aplicades durant el 2015 és de 1272,50 €.
Aquestes s'han de restar de 2330 €.
QD = 2337,50 – 1272,50 = 1065 €.
10. Finalment, a la QD se li apliquen, entre d'altres les deduccions per família nombrosa o discapacitat a càrrec.
En aquest cas, són 1200 € anuals per ascendent discapacitat.
Quantitat a retornar: 1065 – 1200 = **- 135 €**.

Autor: Rubén Alejos
Secretari de la Secció Sindical de **CCOO** al Servei Català de Trànsit